Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok X | Tarnów, piątek 11 czerwca 1937 r. | Nr. 24

„Syjonizm dąży do stworzenia publicznoprawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie".
(Bazylea 1897)

Nr. tel. 45 Konto P.K.O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

TREŚĆ:

Na Dzień Spółdzielczości
O pomoc dla szpitala żydowskiego
Układ między organizacjami chałucowymi
Powietrza i słońca dla biednych dzieci
Nie wystarczy mówić... należy coś uczynić
Abraham Kohane (Tel Awiw): Obrazki palestyńskie
Dr Z Silbiger prowadzącym metryki izraelickie
Posiedzenie Rady miejskiej — Tydzień Morza
Ze szkoły „Safa Berura"
Rozprawa apelacyjna w sprawie b. posła Starzyka
Ze sportu — Komunikaty i inne

Spółdzielcze Towarzystwo Wzajemnego Kredytu

z odpowiedzialnością ograniczoną

w Tarnowie, ul. Goldhamera 1 (w własnym lokalu)

udziela kredytu swoim członkom, oraz przyjmuje wkłady na książeczki oszczędnościowe i na rachunek bieżący

TAJEMNICA WKŁADÓW USTAWOWO ZABEZPIECZONA

Stan na dzień 31 maja 1937:

Ilość członków: 467
Kapitał udziałowy . . . . zł 104.300·—
Fundusz zasobowy . . . . zł 279.384·93

Dziesięciokrotna odpowiedzialność wraz z fund. zasobowym wynosi **zł 1,322.384·93**

Na Dzień Spółdzielczości

Ruch spółdzielczy na całym świecie uroczyście obchodzi rok rocznie międzynarodowe święto — **Dzień Spółdzielczości.**

W dniu tym miliony spółdzielców wszystkich narodowości łączą się pod tęczowym sztandarem, symbolem braterstwa i solidarności. W dniu tym przejawia się zdecydowana wola spółdzielców, wola oparcia ustroju społecznego na podstawach pokoju i sprawiedliwości.

Ciemne chmury zawisły nad widnokręgiem. Jeszcze nie zagoiły się rany ostatniej wojny światowej, a już znów narody zaczęły wyścig zbrojeń, znów stoi przed ludzkością widmo wszechświatowej rzezi.

Światowy kryzys gospodarczy, trwający już od 8 lat, w ubiegłym roku stracił nieco na mocy w niektórych krajach; okropne bezrobocie trwa jednak niestety nadal. Ludzkość coraz wyraźniej widzi, że klęska bezrobocia jest skutkiem niezdrowych stosunków, panujących w obecnym życiu gospodarczym i dlatego różnymi drogami usiłuje rozwiązać zagadnienie zatrudnienia milionów głodnych i bezrobotnych.

W tych warunkach obchodzimy w niedzielę dnia 13 czerwca Międzynarodowy Dzień Spółdzielczości.

Dla społeczności żydowskiej Święto tegoroczne przypada na okres szczególnie ciężki. Znów przybierają mętne fale antysemityzmu. Nie sposób myśleć i pracować nad udoskonaleniem i ulepszeniem naszego życia, gdy musimy występować w obronie najelementarniejszych praw naszych, praw człowieka i obywatela.

Grozi niebezpieczeństwo, że masy żydowskie poddać się mogą nastrojom rezygnacji i rozpaczy. Zdecydowanie musimy się przeciwstawić takim nastrojom w naszych szeregach. Wielowiekowe dzieje martyrologii narodu żydowskiego znają okresy ciężkich doświadczeń, które naród żydowski jednak zwycięsko przetrwał. Ciężkie przejścia ostatnich miesięcy również nie powinny pozbawiać nas wiary w lepszą przyszłość — powinny nas zahartować do dalszej walki o prawo do życia.

Obecny okres przesileń gospodarczych stawia częstokroć przed ludzkością zadania, którym jednostka nie jest w stanie podołać. Zespolenie staje się więc w dzisiejszych czasach nakazem chwili. Wspólnym wysiłkiem musimy przezwyciężyć trudności życia gospodarczego, dostosować się do zmienionych warunków.

A najlepszą formą organizacji gospodarczej jest spółdzielczość, oparta na samopomocy i współdziałaniu najszerszych warstw ludności.

Spółdzielczość żydowska w Polsce jest ruchem stosunkowo młodym. Obejmuje na razie przeważnie jedną dziedzinę — spółdzielczość kredytową.

Tegoroczne Święto Spółdzielcze muszą wszyscy działacze spółdzielczy wykorzystać dla szerokiej akcji na rzecz spółdzielczości wśród społeczeństwa żydowskiego.

Wszyscy na front spółdzielczy! — oto hasło tegorocznego święta Spółdzielczości!

Dzień Spółdzielczości powinien się stać dla nas dniem otuchy, powinien nam uprzytomnić, ile jeszcze mamy do zdziałania dla rozpowszechnienia i wzmocnienia żydowskich placówek spółdzielczych. Żydowskie organizacje gospodarcze winny wszcząć energiczną akcję w kierunku stworzenia nowych form gospodarki spółdzielczej. Spółdzielczość bowiem winna objąć wszystkie dziedziny naszej działalności gospodarczej.

W dniu Święta Spółdzielczości wzywamy masy żydowskie pod sztandary spółdzielcze. Apelujemy do działaczy spółdzielczych, by wytrwali na posterunku. Niech społeczeństwo żydowskie odda najlepsze swe siły do dalszej rozbudowy spółdzielczości żydowskiej. Stańmy do ofiarnej i oddanej pracy spółdzielczej z niezłomną wiarą w lepsze jutro.

Związek Żydowskich Spółdzielni w Polsce

O pomoc dla szpitala żydowskiego

Zarząd Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Tarnowie przystępuje do remontu szpitala żydowskiego. W ciągu kilku miesięcy zdołano uporządkować szpital żydowski i doprowadzić go do stanu gwarantującego chorym należytą opiekę. Frekwencja na poszczególnych oddziałach niestety ciągle wzrasta, a pacjenci rekrutujący się ze wszystkich sfer społeczeństwa żydowskiego najczęściej z braku środków pieniężnych nie mogąc pozwolić sobie na leczenie prywatne znajduje w szpitalu żydowskim ratunek i podporę dla swego zdrowia.

Szczupłe atoli środki finansowe, jakimi dysponuje Gmina Żydowska w Tarnowie nie pozwalają na rozbudowę szpitala żydowskiego w tym rozmiarze, by w części choćby mógł uczynić zadość tym zadaniom, jakie spełnić ma w dzisiejszych ciężkich dla żydostwa czasach.

Potrzeba stworzenia nowych pomieszczeń łóżkowych oraz potrzeba ulepszenia stanu urządzeń leczniczych, konieczność zakupna aparatu Roentgena, konieczność rozbudowy szpitala, potrzeba urządzenia oddziału dla chorób zakaźnych — oto zadania najpilniejsze, które muszą być już spełnione, by szpital żydowski w Tarnowie mógł stanąć na należytej wyżynie i stał się instytucją odpowiadającą wymogom nowoczesnego szpitalnictwa.

Żydzi! Obywatele! Szpital żydowski w Tarnowie jest Waszą instytucją! Jest własnością wszystkich Żydów tarnowskich. W szpitalu żydowskim ratują swoje życie i zdrowie Wasi bracia i siostry! W szpitalu żydowskim wreszcie kształcą się młode generacje lekarzy żydowskich, którzy napotykając na trudności w innych szpitalach, szukają tutaj warunków pracy, którąby im umożliwiła należyte przygotowanie się do zawodu.

Nie odmawiajcie tedy Waszej pomocy szpitalowi żydowskiemu! Gdy zgłoszą się do Was delegaci Zarządu kahalnego po ofiary — okażcie zrozumienie dla wielkich zadań szpitala żydowskiego!

Spełnijcie Wasz obowiązek!

Podziękowanie

WPP. drowi Bloch-Merzowej, drowi Zimmermanowi i drowi Speiserowi

za bezinteresowne wyleczenie mnie z poważnej choroby, oraz siostrom szpitala żydowskiego za troskliwą opiekę w czasie choroby — składam tą drogą serdeczne podziękowanie.

N. STERN

ROK ZAŁOŻENIA 1888

Towarzystwo Eskontowe Spółdzielnia z ogr. odp.

w Tarnowie, ul. Goldhamera 4

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe — Ustawowa bezwzględna tajemnica wkładów — Załatwia inkaso weksli na wszystkie miejscowości w kraju na dogodnych warunkach i eskontuje weksle swoich członków

Układ między organizacjami chalucowymi

W przeciwieństwie do układu o podział pracy, układ zawarty między organizacjami chalucowymi niema żadnych luk i może nas w zupełności zadowolnić. Możemy tylko wyrazić życzenie, aby i reszta związków chalucowych przystąpiła do układu.

Z „Hechalucem" stało się to, co w innych dziedzinach pracy syjonistycznej. Został on mianowicie opanowany przez lewicę, która placówkę tę wykorzystywała dla celów partyjnych. Świat syjonistyczny uważał „Hechaluc" za dalszy ciąg ruchu „Biluj", ale faktycznie jego cele były klasowe i socjalistyczne, co pozbawiło „Hechaluc" podstaw ogólno-narodowych. „Hechaluc" był określony jako ogólny – taką miał zresztą nazwę – ale jeszcze bardziej niż ogólny Histadrut, był jednostronnym. Fakt ten doprowadził do tego, że tysiące i dziesiątki tysięcy młodzieży chalucowej nie mogło być członkami tej organizacji i stworzyło własne związki i organizacje chalucowe – podobnie jak tysiące robotników musiało wystąpić z Histadrutu i założyć odrębne organizacje robotnicze. Mnożenie się organizacji chalucowych wywołało rywalizację (przy hachszarze i innych akcjach) szkodliwą dla ruchu syjonistycznego; wywołało walkę szczególnie ze strony lewicy wobec innych związków — walkę, prowadzoną przeważnie środkami niedopuszczalnymi. Zadaniem układu zawartego obecnie w Jerozolimie jest przede wszystkim położyć kres temu stanowi. Zamiast walki nastąpi obecnie zjednoczenie organizacji chalucowych dla wspólnej pracy pozytywnej, jak: ustanowienie przedstawicielstwa ruchu chalucowego w instytucjach syjonistycznych, reforma hachszary, uzyskanie pracy dla kibuców w golusie itd.

Znamiennym w tym układzie jest to, że lewicowy „Hechaluc" zgodził się na parytetowe przedstawicielstwo w wspólnym komitecie chalucowym, który zostanie utworzony w każdym kraju. Zdaje się, że Hechaluc lewicowy zgodził się na to z konieczności, ponieważ przekonał się, że opinia publiczna poznała już prawdę, iż ogólny „Hechaluc" jest tylko organizacją lewicowo-partyjną i zmieniła swój stosunek do niego. Zapewne i znany list Wernera Senatora, kierownika departamentu imigracyjnego miał tu wielki wpływ. Przecież list ten faktycznie był wielkim oskarżeniem przeciw „Hechalucowi" lewicowemu. W oficjalnym tekście układu, ogłoszonym w prasie mówi się o ciężkiej dla syjonizmu chwili, jak gdyby to miało być przyczyną układu. Ale mniejsza o przyczyny. Sam układ jest nam cenny, a bardzo pocieszającą jest rezygnacja lewicy ze swych skłonności do dyktatury. Jeżeli zrezygnowała z nich na tym odcinku, to może zrezygnuje też i w innych dziedzinach pracy syjonistycznej.

Zgodnie z duchem układu winno nastąpić uporządkowanie sprawy certyfikatów, ich podziału przez biura palestyńskie według zasad sprawiedliwości i słuszności. Dotychczas krzywdzono mniejsze org. chalucowe oraz młodzież bezpartyjną, przy czym zaznaczam, że uważam układ za pierwszy krok w tym kierunku. Moim bowiem zdaniem, certyfikaty chalucowe należy rozdzielić według kwalifikacji osobistych a nie według klucza partyjnego – podobnie jak żądamy, aby w Palestynie biura pracy przydzielały pracę wszystkim szukającym tej pracy a nie według klucza partyjnego. Ale aż do czasu nadejścia tej szczęśliwej chwili, kiedy każdy Żyd zorganizowany lub nie zorganizowany będzie mógł otrzymać certyfikat — żądamy przynajmniej, aby podział certyfikatów między związkami partyjnymi był słuszny i sprawiedliwy. Jeżeli tego nie będzie – to bezcelowym jest cały układ.

Jak wynika z komunikatów prasowych – zjednoczenie związków chalucowych powstało przeważnie dla celów materialnych. Fundusze, praca, leczenie i t. d. Ale to nie wystarcza. Widocznie odczuwali to i członkowie zjednoczenia i dlatego dodali ustęp: narady dla wzajemnego omówienia problemów hachszary ruchu chalucowego i jego działalności w różnych dziedzinach. Ale nie będzie współpracy praktycznej, dopóki kontynuowana będzie walka ideologiczna między wspólnikami. Wspólnota idei winna wyprzedzić wspólnotę pracy. Organizacje chalucowe nie muszą koniecznie między sobą walczyć ideowo. Można stworzyć platformę ideową wspólną dla wszystkich – jeżeli chaluc lewicowy zrzeknie się swych tendencji klasowych w swej pracy chalucowej.

Chalucjut syjonistyczna jest w zasadzie dążeniem ogólno-narodowym, a nie klasowym. W tym znaczeniu wszystkie organizacje chalucowe są wierne zasadom chalucyzmu z wyjątkiem lewicy. Jeżeli zatem lewica pragnie, by nastała nowa era w jej dziejach — nie ma innej drogi jak tylko powrót do źródła, do czystego chalucyzmu.

Jednym z wyników układu winna też być zmiana przedstawicielstwa Hechalucu w biurach palestyńskich. Dotychczas Hechaluc lewicowy – jako największy – był przedstawicielem ruchu chalucowego. Obecnie, po przyjęciu przez zjednoczenie związków zasady parytetu, przedstawicielstwo winno być rozdzielone wśród wszystkich związków chalucowych.

Nie ulega wątpliwości, że golus przyjmie z zadowoleniem wiadomość o układzie. Jeżeli społeczeństwo syjonistyczne przekona się, że układ ten spowoduje uspokojenie i polepszenie hachszary i wogóle całej działalności – to wówczas spotęguje się zapewne wola wspomagania i popierania ruchu chalucowego. A co najważniejsze, jedność młodzieży syjonistycznej spotęguje też wolę ku jedności wśród innych części ruchu syjonistycznego. Wszystko zatem zależy – jak zresztą przy wszystkich traktatach i układach – od realizacji układu, od jego wykonania, uczciwego i pełnego.

S. SCHWARZ (Haboker)

Powietrza i słońca dla biednych dzieci

Wiele mówi się i pisze o nieszczęsnym losie dzieci biednych rodziców. Ojciec przy pracy albo w poszukiwaniu za pracą, matka – często jedyna żywicielka domu – również przy pracy, zatroskana, przemęczona, zostawia swe dzieci na łaskę losu.

Widzę te dzieci w naszej „Ochronce żydowskiej". Około 100 dzieci uczęszczających do szkół pozostaje na opiece „Ochronki" w godzinach popołudniowych, przygotowuje i odrabia pod kierownictwem sił nauczycielskich zadania szkolne, przy czym wszystkie bez wyjątku dzieci uczą się języka hebrajskiego. Codziennie – w godzinach popołudniowych otrzymują ponadto suty podwieczorek Trzeba przyglądnąć się tym dzieciom – trzeba słyszeć ich szczebiot radosny na widok przygotowanego podwieczorka. To nie jest zwykła filantropia, to jest spełnianie obowiązku wobec społeczeństwa, wobec biedoty żydowskiej, której musimy pomóc, jeżeli nie chcemy, by całkiem nie pożarła jej nędza. A jak te dzieci chętnie i pilnie się uczą. Jak one gorliwie uczą się hebrajskiego. Jakże dźwięcznym jest chóralne „szalom", którym dzieci cię witają.

Kończymy rok pracy. Kończy się rok szkolny. Dzieci mają zostać w domu, w ciasnym dusznym mieszkaniu. Znowu pozostawione będą na pastwę nędzy — bo któż się nimi zaopiekuje?

„Ochronka żydowska" nie może dzieci, którymi opiekowała się przez cały rok szkolny pozostawić teraz bez opieki domowej i rodzicielskiej. Musimy pomyśleć i o wakacjach dla biednych dzieci, łaknących powietrza, słońca i zabawy. Niechaj ferie szkolne będą i dla dzieci biednych rodziców okresem radości, rozwoju i przygotowania do dalszej pracy.

Dzieci Ochronki Żydowskiej przy podwieczorku

I dlatego urządza „Ochronka żydowska" kolonię dla biednej dziatwy szkolnej, którą przez rok cały się opiekowano.

Kolonia w Pleśnej dla 100 dzieci — oto zadanie, które musimy spełnić. Spełnienie atoli tak doniosłego zadania wymaga specjalnego zainteresowania i ofiarnej pomocy całego społeczeństwa żydowskiego. O tę pomoc apelujemy do ludności żydowskiej. Wiemy, że czasy są ciężkie, że ciężary rosną, że dochody się kurczą. Ale nie wolno nam zapominać o tych, którzy niczego nie mają, którzy dzieciom swym chleba dać nie mogą. Wierzymy, że nikt nie odmówi datku na rzecz kolonii „Ochronki żydowskiej" w Pleśnej.

Dr A. Ch.

Nie wystarczy mówić... należy coś uczynić

W „Chwili" ukazał się reportaż z podróży po Palestynie. W reportażu tym czytamy m. i.:

Nie ulega wątpliwości, iż każdy kto przybywa do Palestyny, pozostaje pod przemożnym wpływem „Histadrutu", jego kolosalnego znaczenia w kraju i jego wielkich osiągnięć gospodarczych i socjalnych. Potężne instytucje organizacji robotniczej, jak dziennik „Dawar" (o dziennym nakładzie 20 000 egzemplarzy), jak spółdzielnia „Tnuwa", obejmująca swoją siecią prawie że całą produkcję mleczarską Palestyny, jak „Hamaszbir", „Nir", „Jachin", „Hapoalim" i t. d., posiadają kolosalną wymowę i sugestywny wpływ. Dochodzą do tego przepiękne domy robotnicze w Tel Awiwie, Haifie i Jerozolimie z ich wytwornymi jadłodajniami, czytelniami i bibliotekami, a w końcu szpitalnictwo „Histadrutu" z szpitalem w Afule, z domem wypoczynkowym w Moca i z najnowszym szpitalem pod Petach Tikwah, będącym skończonym arcydziełem nowoczesnego budownictwa szpitalnego.

Oczywista, że w zestawieniu z „Histadrutem" wydaje się „Irgun" (organizacja robotników ogólno-syjonistycznych) tworem małym i niedojrzałym. Gdy chce się być sprawiedliwym – to nie należy porównywać „Histadrutu" z jego tyluletnią tradycją i bezkonkurencyjną hegemonią z młodym „Irgunem", będącym dopiero w pierwszym stadium swego rozwoju. Jak na krótki okres swego istnienia, wykazuje „Irgun" dość ożywioną działalność, a zasięg jego wpływów jest wcale znaczny. Jasnym jest jednak, iż bez pomocy starszego społeczeństwa – w pierwszym rzędzie szerokich rzesz ogólno-syjonistycznych – nie zdoła „Irgun" wydźwignąć się na odpowiednie i należne mu miejsce Nie wystarczy mówić tylko o konieczności zorganizowania się robotników ogólno-syjonistycznych. Jeśli się organizacji tej chce, a rozwój jej uważa się za konieczny, należy też coś dla niej uczynić, a nie zadawalniać się pustymi tylko frazesami, pozbawionymi wszelkich realnych czynów. Ten, kto zwiedził kibuc „Hanoar Hacijoni" w Kfar Ata i widział, jak ów kwiat młodzieży ogólno-syjonistycznej zamęcza się w namiotach, wówczas, gdy minimalny tylko wysiłek społeczeństwa mógł się był przyczynić do wzniesienia bodajże kilku „criów" dla tej tak drogiej naszej młodzieży — temu sumienie nie da spocząć, póki nie obudzi z letargu uśpionych mas ogólno-syjonistycznych i nie nakłoni ich do czynu.

Radością jaśnieją twarze wielu graczy

którzy wzbogacili się przez kupno LOSU w szczęśliwej subkolekturze

Józefa Perlberga

Tarnów, Wałowa 8

LOSY

I klasy 39 Loterii Klasowej JESZCZE są do nabycia

Ciągnienie rozpoczyna się 22 czerwca br.

Z Polskiego Czerwonego Krzyża

Dnia 6 bm. odbyła się z racji „Tygodnia P. C. K." zbiórka uliczna na cele Polskiego Czerwonego Krzyża, która przyniosła 221 zł 04 gr.

Wszystkim Panom i Paniom, którzy zbiórką i jej zorganizowaniem, jak również tym, którzy choćby najskromniejszym datkiem przyczynili się do uzyskania zebranej kwoty, składa Oddział tarnowski P. C. K. najserdeczniejsze podziękowanie.

ZA ZARZĄD:

T. Kordys instr. P. C. K.

Dr Stan. Goździewski prezes Oddz. P. C. K.

WSZECH NAUK LEKARSKICH
Dr Wilhelm Holländer
ordynuje
w Tarnowie, przy ul. Goldhamera 4 (parter)

ABRAHAM KOHANE (Tel Awiw)

Obrazki palestyńskie

Czynione są przygotowania do uroczystego obchodu pierwszej rocznicy założenia portu telawiwskiego. Port ten powstał w miesiąc po wybuchu zeszłorocznych zajść. Wśród krwi i pożogi powstała ta tak ważna dla nas placówka. Trudno. Taki już bieg historii. Wielkie twory wymagają wielkich wysiłków i ofiar. Faktem jest, że nasz stan posiadania wzrasta. Również port wzrasta i rozwija się z dnia na dzień, a w krótkim czasie będzie on już posiadał wszelkie najnowsze urządzenia konieczne dla normalnego funkcjonowania. Dla wykończenia budowy portu konieczne jednak jeszcze są fundusze, ale naród żydowski niewątpliwie w zrozumieniu znaczenia portu żydowskiego, dostarczy koniecznych środków finansowych.

Moris Schwarz

Znany żydowsko-amerykański reżyser Moris Schwarz przybywa do kraju na kilkadziesiąt występów gościnnych w sztuce Josie Kalb. Jiszuw oczekuje tych występów z wielkim zainteresowaniem. Mamy zatem znowu wielką senzację artystyczną. Schwarz wystąpi w Tel-Awiwie, Jerozolimie, Haifie i w większych koloniach.

Ugoda Histadruthu z rewizjonistyczną organizacją robotniczą

Tarcia między Histadruthem, a robotnikami należącymi do innych organizacyj, trwające już od dłuższego czasu, przybrały niekiedy formy wprost skandaliczne. Zwalczano monopol jednej partii na rynku pracy. Twierdzono bardzo słusznie, że każdy, kto przybył do kraju, ma prawo do pracy, niezależnie od swego programu ideowego. Na rynku pracy nie chciano uznać dyktatury jednej partii. Aż wreszcie doszło do porozumienia między powaśnionymi stronami. Narazie przyznano rewizjonistom 11% ogólnych robót. Nie chodzi zresztą o procent. Najważniejszym jest to, że porozumienie zostało zawarte. Ale należy dalej krokczyć po tej linii porozumiewawczej, a sojusz powinien obejmować również i inne grupy, jak Irgun robotników ogólno-syjonistycznych i Hapoel Hamizrachi Hamkori i t.

Akcja szeklowa

W kraju rozpoczyna się już akcja szeklowa, a tym samym gorączka przedkongresowa się podnosi. Na czele akcji kroczy oczywiście Mapai. Chcą w tym roku sprzedać 100.000 szekli. Najprawdopodobniej cyfrę tę osiągnie dzięki dyscyplinie i dzięki środkom finansowym, którymi dysponuje. Należy przyznać, że Mapai umie podejść do sprawy i bronić swoich interesów. Natomiast stronnictwa liberalne i mieszczańskie przystępują do sprawy nieudolnie, bez rozmachu i sprężystości. Kiedy nareszcie i te stronnictwa zdobędą się na wysiłek i przystąpią do zrealizowania swych haseł umiejętnie i praktycznie? Kiedy już zdobędą należną im pozycję w jiszuwie i na kongresie? Byłby już najwyższy czas ku temu.

Jubileusz 25-lecia gimnazjum „Herzlia"

Gimnazjum „Herzlia" w Tel-Awiwie istnieje właściwie już 33 lat, ale 25 lat minęło od pierwszej matury w pierwszym gimnazjum hebrajskiem, którego abiturienci zajmują bardzo poważne placówki naukowe i gospodarcze w jiszuwie i w różnych krajach. To też święto gimnazjum Herzlia będzie obchodzone bardzo uroczyście, a czynione są też przygotowania do wydania księgi jubileuszowej.

GŁÓWNA WYGRANA 1,000.000 zł
Już ostatnie dni sprzedaży losów
Polskiej Loterii Klasowej
Spiesz i kup LOS
w znanej ze szczęścia KOLEKTURZE
Józefa Maschlera
w Tarnowie, pl. Kazimierza W. 1
LOSY
I KLASY 39 LOTERII KLASOWEJ
jeszcze są do nabycia!
CIĄGNIENIE ROZPOCZYNA SIĘ JUŻ 22 CZERWCA

Łaźnie rytualne nie płacą podatku przemysłowego

Ostatnio Izby Skarbowe wielokrotnie pociągały przewodniczących zarządu gmin wyznaniowych żydowskich do odpowiedzialności karno-skarbowej z powodu niewykupienia świadectw przemysłowych z tytułu prowadzenia przez gminy wyznaniowe żydowskie łaźni rytualnych.

Między innymi miało to miejsce i w stosunku do gminy wyznaniowej żydowskiej we Lwowie — która od orzeczenia karno-skarbowego odwołała się do sądu, a w toku instancji sprawa oparła się o Sąd Najwyższy.

Obecnie Sąd Najwyższy wyrokiem z 5 kwietnia 1937 (2 K. 98/37) orzekł, że zakładanie i prowadzenie łaźni rytualnych należy do obowiązku gminy wyznaniowej żydowskiej i że utrzymywanie tej łaźni ma na celu zaspakajanie potrzeb religijnych swych członków, a nie prowadzenie samodzielnego zakładu kąpielowego na zysk obliczonego, który podlegałby ogólnym zasadom opodatkowania we formie świadectwa przemysłowego — że zatym łaźnia jako mająca wyłącznie charakter rytualnego zakładu kąpielowego przeznaczonego dla potrzeb religijnych członków gminy wyznaniowej, nie jest przedsiębiorstwem obliczonym na zysk, a tym samym podatkowi przemysłowemu nie podlega.

Kalendarzyk podatkowy na czerwiec

Do dn. 7 czerwca — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w maju r. b.

Do dn. 15 czerwca — II rata zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu za r. 1936, płaconego przez drobne przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe.

Do dn. 25 czerwca — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za r. 1937 w wysokości podatku przypadającego od obrotu, osiągniętego w maju przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach, lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii, oraz przemysłowe I—V kategorii, prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Ponadto płatne są w czerwcu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, oraz podatki, na które płatnicy otrzymają nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

Żydowska Średnia Szkoła Zawod. Żeńska
TARNÓW, UL. ŚW. MARCINA 12
WPISY
na 4-letni wydział krawieczyzny typu gimn. po ukończeniu szkół powszechnych
— oraz —
na kurs przysposobienia w gospodarstwie stopnia I po ukończeniu szkół powszechnych i stopnia II dla absolwentek gimnazjów i średnich szkół zawodowych
przyjmuje się codziennie w lokalu szkoły od godz. 11-14

Żydowska Średnia Szkoła Zawod. Żeńska
TARNÓW, UL. ŚW. MARCINA 12
WYSTAWA PRAC UCZENNIC
z zakresu KRAWIECZYZNY i GOSPODARSTWA
będzie otwarta od 17 do 19 czerwca br. włącznie w godz. od 9—13 i od 16—21 w lokalu szkoły

Dr Z. Silbiger prowadzącym metryki izraelickie

Dotychczasowy prowadzący metryki izraelickie w Tarnowie p. Brand został zawieszony w swych czynnościach, a w jego miejsce został podobno zamianowany p. dr Zygmunt Silbiger.

Odebranie agend p. Brandowi nastąpiło we czwartek 10 bm. przez przedstawicieli tut. Starostwa w osobach p. referendarza mgra Fedynę i sekretarza p. mgra Plutę.

Ze sportu

Piłka nożna

Zawody o mistrzostwo kl. A

Tarnovia — Olsza (Kraków) **1:0**

Tarnovia wystąpiła w jeszcze bardziej osłabionym składzie niż poprzedniego tygodnia. Tym razem zabrakło w drużynie również Jachimka, bez którego atak miejscowych posiadał o wiele mniej bojowości.

Mimo wszystko zwycięstwo gospodarzy było zupełnie zasłużone, gdyż Olsza nie przedstawiała specjalnej klasy, stosując grę defenzywną. Zwycięską bramkę zdobył Roik.

Sędziował p. Stawikowski z Krakowa.

Zawody o mistrzostwo kl. B

Sandecja — Jutrzenka 3:1

Sędzia p. Krupa.

Metal — Wisłoka (Dębica) **4:1**

Sędzia p. Gryl.

Tarnovia — Samson 3:0

Sędzia p. chor. Gawęda.

Zawody o mistrzostwo kl. C

Mościce II — Gwiazda-Stern 6:0

Sędzia p. chor. Gawęda.

Zawody towarzyskie

Wisła Ib (Kraków) **— Mościce 4:2**

Sędziował p. chor. Gawęda, który ustanowił pewnego rodzaju rekord, prowadząc w przeciągu dwóch dni aż trzy spotkania. *Ge-Be*

Walne zgromadzenie podokręgu piłki ręcznej, odbyte dnia 6 bm. nie doprowadziło do pożądanego porozumienia między klubami. W wyniku wyborów do zarządu podokręgu nie wszedł ani jeden przedstawiciel klubów żydowskich.

Międzyorganizacyjne Koło Sportowe zawiadamia, że z dniem 22 bm. ze względu na wyjazd instruktorów na obozy letnie, zostaną przerwane wszystkie kursa gimnastyczne aż do odwołania.

BANK DEWIZOWY
PRACUJ BOGAĆ SIĘ ZBIERAJ
oszczędności składaj w Powszechnym Banku Związkowym na książeczki wkładowe imienne lub na okaziciela gwarantujące bezwzględną tajemnicę wkładu. Wkłady płatne na każde żądanie lub za wypowiedzeniem w centrali i oddziałach. Oprocentowanie od 5% do 6% rocznie.
POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S. A.
Warszawa, Bielsko, Cieszyn, Drohobycz, Gdynia, Kraków, Lwów, Przemyśl, Stanisławów.
ODDZIAŁ w TARNOWIE UL. WAŁOWA 12.

Maniacy

Publicyści endecy cieszą się, że w ostatnim roku, według relacji „Jointu", handel, przemysł i rzemiosło żydowskie wykazały znamiona upadku. Z tego powodu pisze „Hajnt":

„Nieszczęściem jest, że większość publicystów to maniacy, którzy widzą tylko Żydów, Żydów i Żydów. Dają się oni opanować przez jakaś „romantykę" i nie umieją wczytać ani wgłębić się w suche cyfry. Dochodzi do takiego nonsensu, że Brześć jest uważany za zwycięstwo. Zamiast odbudować krajowi wspólnym wysiłkiem wszystkich obywateli gloryfikuje się bohaterów pałki. Polska potrzebuje kredytu i kapitału. Kredyt to zaufanie. Przy pomocy Przytyka, Mińska Mazowieckiego i Brześcia dopomoże się do dopływu wyżebranych pieniędzy krewnych żydowskich z zagranicy, ale kraj przez to nie zostanie odbudowany.

Istnieje za wielka rozpiętość w Polsce pomiędzy wybujałym frazesem i ambicją a codziennym poziomem życia obywatela".

Zarząd Miejski w Tarnowie
Nr V. 9. 28/37. Tarnów, dnia 24 maja 1937 r.

Obwieszczenie

w sprawie przymusowego

tępienia szczurów

na terenie miasta Tarnowa.

W myśl art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 21 lutego 1935 Dz. U. R. P. Nr 27 poz. 198 w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych, oraz na podstawie rozkryptu Min. Spraw Wewn. z dnia 23 września 1929 L. Nr Z. Z. 4446/29, wobec stwierdzonego zastraszającego rozmnażania się tych szkodników, zarządza się

ogólne przymusowe tępienie szczurów

środkiem trującym „RATOPAX" **w dniu 15 lipca 1937** według następujących zasad:

1. Odszczurzeniu podlegają wszystkie realności (nawet te, które rzekomo szczurów nie posiadają), nie wykluczając obiektów państwowych, samorządowych i wojskowych oraz szpitale, sanatoria, magazyny żywnościowe, sklepy spożywcze, hotele, restauracje, masarnie, młyny i inne zakłady przemysłowe.

2. Tępienie szczurów dokonywać należy zapomocą preparatu pod nazwą „RATOPAX", stosując go ściśle według przepisu.

3. Trutkę „RATOPAX" sprzedaje się:

a) dla dzielnicy Śródmieście, Zawale i Pogwizdów — w budynku Straży pożarnej przy ul. Brodzińskiego 2,

b) dla dzielnicy Grabówka — w remizie tamwajowej przy ul. Warzywnej,

c) dla dzielnicy Zabłocie i Terlikówka — w Zarządzie starego cmentarza przy ul. Prez. Narutowicza,

d) dla dzielnicy Strusina — przy ul. Nowy Świat 33

od dnia 1 czerwca do 15 lipca 1937 włącznie, w godzinach od 8-mej rano do 6-ej wieczór.

Cena jednej paczki 100 gr „RATOPAXU", wystarczającej dla każdego obiektu wynosi **dwa złote.**

4. Kupujący winni bezwzględnie przechować dowody zakupu trucizny aż do ukończenia kontroli, tj. **do dnia 31 lipca 1937.**

5. Przed przystąpieniem do tępienia szczurów, właściciele względnie zawiadowcy nieruchomości zobowiązani są doprowadzić je do stanu absolutnej czystości, a przede wszystkim usunąć wszelkie odpadki i śmieci zanieczyszczające realność, by szczury w okresie tępienia pozbawione zupełnie były normalnego pożywienia. — Gruntowne oczyszczenie domów, podwórzy, zabudowań gospodarskich, ogrodów, niezabudowanych placów itp. winno być przeprowadzone na trzy dni przed terminem składania trucizny.

6. Truciznę należy założyć w dniu 15 lipca br. między godziną 16-tą a 18 tą (4 a 6 wieczór). W tym czasie należy zamknąć psy i koty, by nie płoszyły szczurów.

7. Padłe szczury należy po akcji usunąć i zakopać w ziemi w głębokości conajmniej 75 cm.

8. Z uwagi na to, że akcja tępienia szczurów ma na celu nie tylko zapobieganie epidemiom, ale także ochronę majątku obywateli, Zarząd Miejski apeluje do

MIESZKAŃCÓW MIASTA

by dla akcji tej okazali należyte zrozumienie i dopomogli w racjonalnej walce z plagą szczurów.

9. Kontrolę nad wykonaniem niniejszego zarządzenia przeprowadzą specjalnie do tego wydelegowani funkcjonariusze miejscy.

Winni niezastosowania się do niniejszego zarządzenia, podlegają na zasadzie art. 22 ust. z dnia 21 lutego 1935 o zwalczaniu chorób zakaźnych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 198) karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 3.000 zł, lub jednej z tych kar, jeżeli za czyn ten nie grozi kara surowsza, a nadto wyłożenie trucizny nastąpi na koszt opornego zgodnie z przepisami o przymusowym postępowaniu administracji z dnia 22 marca 1928 (Dz. U. R. P. Nr 36-28, poz. 343).

Prezydent Miasta:
Dr Mieczysław Brodziński

Ze szkoły Tow. „Safa Berura"

Wydział Tow. „Safa Berura" otrzymał zezwolenie na otwarcie liceum humanistycznego i matematyczno-fizycznego rozp. K. O. S. K. z dnia 9 czerwca 1937 r. Nr II 14966/37.

W gimnazjum „Safa Berura" odbył się w ostatnim czasie egzamin dojrzałości pod przewodnictwem p. dyrektora Goetla z Krakowa i egzamin ukończenia gimnazjum przed komisją pod przewodnictwem p. wizytatora Wierzbickiego. Oba egzaminy wykazały bardzo dobre wyniki w nauce. Egzamin dojrzałości zdało 14 absolwentów i absolwentek, a egzamin ukończenia gimnazjum 25 kandydatów i kandydatek.

Egzamin dojrzałości złożyli: Gray Baruch Dawid, Hausman Ryfka, Jakub Leiser, Laub Rachela, Mann Kresla, Schächter Chawa, Schenkel Leon, Schiff Markus Dawid, Schlesinger Feiga, Stein Elka, Weiss Juda, Weissman Ela, Wróbel Hirsch Salomon, Unger Abraham.

Zgłoszenia do egzamjnów wstępnych do gimnazjum i liceum „Safa Berura" do klas I i II **do 15 bm.**

Egzaminy do klasy 1-szej rozpoczynają się 17 bm. o godzinie 9 rano.

Zgłoszenia do liceum od 17 do 22 bm. Egzaminy do liceum 23 bm.

W niedzielę 6 bm. organizacja uczniów szkoły „Safa Berura" „Cofeh" urządziła uroczystość herzlowską, połączoną z raportem i wręczeniem proporczyków poszczególnym kwucom. Uroczystość miała charakter podniosły. Kilkadziesiąt chłopców i dziewcząt w mundurkach skautowych utworzyło czworobok. Raport otworzył „mefakejd" I. Fiaschen, poświęcając kilka słów pamięci Herzla. Następnie p. dyrektor dr Rosenbusch przemówił serdecznie do harcerzy, życząc im owocnej pracy, po czym „mefakejd" odebrał przysięgę od proporczykowych. Raport zakończono odśpiewaniem „Hatikwy".

Posiedzenie Rady miejskiej

Na czwartek, 10 bm. prezydent dr Brodziński zwołał posiedzenie Rady miejskiej z następującym porządkiem dziennym: 1) załatwienie protokołu z ostatniego posiedzenia Rady miejskiej, 2) regulamin komitetu rozbudowy miasta Tarnowa, 3) wybór komitetu rozbudowy miasta.

Zakazane zgromadzenie

Poale Syjon lewica zwołał na sobotę 5 bm. zgromadzenie publiczne w sali Blondera n. t. „Zajścia w Brześciu a zadania mas żydowskich". Zgromadzenie to jednak nie odbyło się z powodu zakazu władz administracyjnych ze względu na porządek, spokój i bezpieczeństwo publiczne.

Tow. Markusowi Lewkowiczowi z okazji zaręczyn z p. Helą Kleinzählerówną gratulują

תזכו לבנות את ביתכם בקרב אחיכם בעלות ישראל
המשוחררת.

Komitet lokalny Unii Syjon.-Rewizjonistów
Komenda „Brith-Hachajatu"
Komenda „Betaru"

Oświadczenie

Powołując się na „Tygodnik Żydowski" Nr 22 z dnia 29 maja b. r., stwierdzamy i tym razem, iż z panami, którzy bawią się w „doniesienia" lub uniemożliwiają posiedzenia i zebrania, dalszej dyskusji na łamach „Tygodnika Zydowskiego" prowadzić nie będziemy.

Na zapytanie skierowane do tych panów — co zdziałali przez kilka lat dla dobra sportu żydowskiego — liczyliśmy, że każdy z tych panów wyjawi nam swoją dotychczasową kilkuletnią działalność. Jednak z przyjemnością możemy stwierdzić, że odpowiedź ich ograniczyła się tylko pono do obrony w eksmisjach, które zresztą do dnia dzisiejszego nie zostały załatwione, a które niżej podpisani starają się w porządku załatwić. A co do „pożytecznej działalności", jaką ci panowie przez „kilkunastoletnie" bronienie barw naszego Towarzystwa rozwijali, czy to moralnie, czy finansowo, wolimy o tym nie wspominać

Smieszne wygląda w oczach każdego prawdziwego członka ich protest, podpisany przez czterdziestukilku członków, który bądź to przez pół roku lub jeden rok nie należą już do naszego Towarzystwa, a nawet niektórzy już od dwóch lat nie są w naszym rejestrze. Takich podpisów można w Tarnowie zebrać z tysiąca.

Na tym kończymy naszą dyskusję na łamach „Tygodnika Zydowskiego", uważając sprawę z powyższymi panami za załatwioną i zakończoną.

Za zarząd Ż. M. S.

sekretarz: W. LINZENBERG prezes: W. GUTWIRTH

Tydzień Morza

Na zaproszenie p. starosty Syski odbyło się w poniedziałek w sali Rady Powiatowej zebranie komitetu obywatelskiego dla ustalenia programu obchodu „Tygodnia Morza" od 26 czerwca do 4 lipca 1937 r.

Uchwalony po dyskusji program obejmuje cały szereg imprez w ciągu „Tygodnia Morza", a m. i. nabożeństwa w katedrze i nowej synagodze, akademję w sali „Marzenie", zabawę ludową, oraz koncerty na placach publicznych.

Doroczne Walne Zgromadzenie członków Zrzeszenia Restauratorów i Pokr. Zaw. w Tarnowie

Dnia 2 czerwca br. odbyło się doroczne walne zgromadzenie członków Zrzeszenia Restauratorów i Pokrewnych Zawodów w Tarnowie.

Zebranie zagaił prezes Zrzeszenia p. Gustaw Feldbaum, a sekretarz p. Bernstein złożył wyczerpujące sprawozdanie z czynności zarządu. W toku dyskusji omówiono sytuację w zawodzie gastronomicznym, przy czym wyrażono podziękowanie zarządowi, a w szczególności prezydium zarządu za jego dotychczasową pracę.

Następnie złożono sprawozdanie kasowe za rok 1936 i preliminowano budżet na rok 1937, oraz udzielono absolutorium zarządowi.

W końcu uchwalono znieść podawanie „sznitów" w restauracjach, przystąpić z końcem lipca do urządzenia 35-lecia istnienia Zrzeszenia, założyć domową kasę pożyczkową i wyrażono podziękowanie dostawcom, a w szczególności browarom Księcia Sanguszki, Arcyksięcia Żywieckiego i Barona Götza Okocimskiego za udzielenie subwencji.

Rozprawa apelacyjna w sprawie b. posła Starzyka

We wtorek 8 bm. odbyła się w Krakowie pod przewodnictwem wiceprezesa sądu apelacyjnego Gniewosza rozprawa apelacyjna w sprawie b. posła Starzyka, skazanego przez tut. sąd okr. na 4 lata więzienia za wykradanie dolarów z listów amerykańskich. Obrona złożona z dra Aschenbrennera z Krakowa i mgra Mütza postawiła cały szereg wniosków, a m. i. o przeprowadzenie wizji lokalnej, przesłuchanie dalszych świadków, oraz ekspertyzę grafologiczną. Rozprawa została odroczona do soboty 12 bm. O ile wnioski obrony zostaną oddalone przez sąd — to wyrok zapadnie już w sobotę 12 bm.

Zamach samobójczy

Oskar Oświecimski urzędnik sądu okręgowego w Tarnowie popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru w skroń. W stanie beznadziejnym przewieziono desperata do szpitala powszechnego, gdzie po krótkim czasie zmarł. Przyczyną tego rozpaczliwego kroku mają być niesnaski rodzinne.

KRONIKA

Bnej-Syjon. W sobotę o godz. 3.30 popoł. plenarka. Referuje tow. Dintenfass n. t. „Czy naprawdę łabędzi śpiew".

Film palestyński. W piątek 18 bm. o godz. 3 pop., w sobotę 19 bm. i niedzielę 20 bm. o godz. 11 przedpoł. i 3 pop. wyświetla kino Domu Żołnierza film palestyński z życia pionierów żydowskich p. t. „Awoda". (Symfonia pracy). Ceny miejsc porankowe.

Kino „Apollo" „Żółty Skarb" w głównej roli Gary Cooper.

Konc. Biuro Rewizyjne dla Księgowości
Józefa Müllera
biegłego sądowego w zakresie księgowości i tłumacza przysięgłego
W TARNOWIE, UL. KRASIŃSKIEGO 5
TELEFON Nr 10-17

Zakładanie ksiąg handlowych
wszelkimi najnowszymi systemami dla handlu, przemysłu i rolnictwa w myśl kodeksu handlowego i ustawy skarbowej
Kontrola bilansów Nadzór nad księgowością
Zaświadczenia dewizowe dla importerów
LIKWIDACJE — — EKSPERTYZY
Rozliczanie spólników
Objaśnienia w najbardziej skomplikowanych kwestiach księgowych

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, 1/2 str. 175 zł, 1/4 str. 90 zł, 1/8 str. 45 zł. 1/16 str. 30 zł, 1/32 str. 15 zł. Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr
Prenumerata: Miesięcznie zł 1·10, kwartalnie zł 3·30, półrocznie zł 6·6C, rocznie 13.20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1·50

Wydawca i odpowiedzialny redaktor **Chaim Friedman.** Drukiem I. Engelberga w Tarnowie